

DE LA EUROPA FIRMELOR LA FIRMELE EUROPENE

Euroeconomia XXI

BILUNAR FINANCIAR-ECONOMIC

nr. **601,602** anul XXII vineri, 9 ianuarie 2026

„Cel mai bun mod de a te regăsi este să te pierzi în slujba altora.”

Mahatma Gandhi

Gala Alumni Connecting Generations - ediția a IV-a

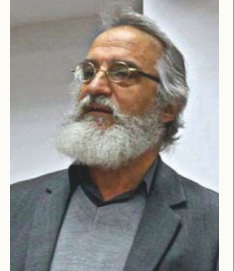

*Gala Alumni
Connecting Generations*

3

Personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza în documente ale diplomaților englezi

*The personality of Alexandru Ioan Cuza
in documents of English diplomats*

7

Alexiu TATU

dr. Renate BRATU

Vânzarea speranței - finanțe și emoție. Shopping de lux pentru oricine

*Selling hope – finance and emotion.
Luxury shopping for everyone*

2

Dan POPESCU

Istorie economică

Republica de la Weimar și Wernher von Braun

The Weimar Republic and Wernher von Braun

„Să fim noi înșine sub stelele noastre, sub stelele lor.” Lucian Blaga

Republica de la Weimar

sursa: www.wiechden.de

4,5,6

Dorel Morândău

Succesul lui Don Juan Don Quijote și Don Juan

6

Premiul „Petre S. Aurelian” al Academiei Române acordat unei lucrări românești de referință în economia globală

8

*The Romanian Academy's "Petre S. Aurelian" Prize awarded to a
Romanian reference work in the global economy*

Wiegand
Helmut
FLEISCHER

„În ceața vremurilor complicate - lumini și obscurități” - Dan Popescu

-câteva însemnări-

*Dan Popescu - "In the fog of complicated times -
lights and darknesses"*

Cartea „În ceața vremurilor complicate - lumini și obscurități”, scrisă de distinsul profesor universitar de economie Dan Popescu și publicată în anul 2025 în editura Continent, oferă o analiză profundă și bine documentată a evoluțiilor economice și sociale din diferite perioade istorice. Prin intermediul celor patru părți ale sale, lucrarea tratează subiecte esențiale legate de crizele economice și sociale, conflictele internaționale și impactul lor asupra dezvoltării societății. Plecând de la expresia idiomatică românească „În ceața vremurilor complicate” care se traduce literal prin „în ceața timpurilor complicate” (sau “tulburi”), autorul face referire la perioade de incertitudine, confuzie sau dificultate, în care evenimentele sau situațiile sunt neclare și greu de înțeles sau de gestionat.

7

Revista “EUROECONOMIA XXI” o puteți găsi la adresa:
<https://infosibiu.eu/economie/>

Renate BRATU
urmăre din pagina 1

This paper examines the ongoing transformation of the global fashion industry from an financial, behavioral, and emotional perspective, with particular emphasis on the expansion of fast fashion and ultra-fast fashion models. Traditionally associated with cultural expression, identity, and social values, fashion has become increasingly financialized, driven by rapid production cycles, data analytics, and algorithmic influence on consumer preferences. By comparing luxury fashion, fast fashion, and ultra-fast fashion, the study highlights key differences in pricing strategies, production speed, consumer access, and perceived value.

Paradisul modei...Milano! Nu demult în vitrina unui boutique din acest oraș fascinant a fost expusă o piesă vestimentară drăguță dar nu spectaculoasă – o jachetă din piele de culoare bleumarin cu inserții pe buzunare...preț 31.500 euro. Un preț impresionant pentru un astfel de bun, în ultimii 15 ani. Consumatorii bunurilor de lux experimentează o creștere masivă a prețurilor, aproape zilnic. Astfel, unele piese vestimentare ajung să coste sute de mii de euro (Haute Culture, 2025). "Moda încetează să ne mai spună povești, dar vrea să se adreseze ultra-miliardarilor" (Business of Fashion, ian.2025). La începutul lui 2026, top 10 ultra-miliardari ai lumii cumulau aproape 2,5 trilioane de dolari (Bloomberg/Beinsure, 2026). O valoare netă de 20 de ori mai mare decât capitalizarea bursieră totală publicată de Bursa de Valori București la data de 30 decembrie 2025 (BVB, 2026). Cu o avere netă de peste 200 miliarde de dolari, președintele și CEO-ul conglomeratului produselor de lux – LVMH MOËT HENNESSY – LOUIS VUITTON SE (ce include branduri de prestigiu precum Louis Vuitton, Christian Dior, Givenchy, Fendi, Marc Jacobs, și Sephora) – francezul Bernard Arnault, se plasează pe locul 7 în clasamentul ultra-miliardarilor. În același clasament îl găsim pe spaniolul Amancio Ortega, pe locul 10, cu o avere netă de 146 miliarde de dolari generată de afacerea de retail fashion, fiind co-fondatorul grupului INDITEX (cu branduri precum Zara, Massimo Dutti și Pull and Bear) și inițiatorul unor proiecte investiționale real-estate în Europa și America de Nord (Forbes, 2025). Pe locul 653 este plasat Sky Xu (sau Chris Xu / Xu Yangtian), antreprenor chinez-singaporez cu o avere netă raportată la valoarea de aproape 6 miliarde de dolari obținută din afaceri comerciale online (e-commerce), fondatorul companiei de retail fashion – SHEIN. Termenul comun între cei trei protagoniști îl reprezintă moda!

Moda a reprezentat de-a lungul timpului un reper de identificare socială, o dovadă a culturii și a artei, dar și un mod de a ne exprima valorile și stările emoționale. Se vorbește astfel despre psihologia modei ca

știință de identitate, auto exprimare, preferințe și comportament uman. "Hainele ne ajută să spunem povești, să ne reflectăm valorile, să ne personalizăm identitatea, să comunicăm cu lumea, și ... să ne sprijine sănătatea mintală. ... O piesă de îmbrăcăminte sustenabilă ... este un început de conversație și o modalitate de a împărtăși valori și etică" (Alexandru Mănescu – psiholog și designer de modă sustenabilă, Haute Culture, 2025). Alegerea pieselor vestimentare se bazează pe nevoi și dorințe, prejudecăți mentale, care ne creează un tip de comportament ce evoluează în timpul schimbărilor societății, și care se influențează reciproc cu procesul deciziilor financiare.

Revenind la prețul de 31.500 euro pentru jacheta din piele, și la faptul că prețurile modei de lux se majorează permanent, ne întrebăm dacă moda poate să mai răspundă nevoilor sociale – personalitate, încredere, valori și etică. Specialiștii în domeniu confirmă faptul că acum câțiva ani, publicul cu venituri medii putea aștepta/economisi un an de zile pentru o piesă de lux. În epoca actuală prețurile acelorași tipuri de piese au crescut cu mii de euro, pe termen mediu, ceea ce face ca industria fashion de lux să devină exclusivistă, doar pentru publicul cu venituri substanțiale (progresiv superioare veniturilor medii). La acest nivel, o parte a modei de lux a devenit un mijloc de expunere a unor persoane care acordă atenție primordială valorilor monetare ca modalitate de acces în clubul "elitelor". Pentru cealaltă parte a publicului (amatoare de modă) rămân alternative precum branduri mai puțin cunoscute care încă produc piese vestimentare de calitate/ sustenabile la prețuri accesibile (de obicei producători locali). De asemenea, o alternativă "insistentă" (mai ales pe social media) este alegerea brandurilor de fast-fashion (moda rapidă) sau ultra-fast fashion (moda ultra-rapidă) ce produc trend-uri cu frecvență mai mare și la prețuri mult mai reduse (uneori sub prețul unei cafele), adesea punând sub semnul întrebării partea de calitate, etică, și sustenabilitate. Ceea ce dorim să evidențiem în acest material este viteza cu care se transformă industria modei și care are impact asupra comportamentului financiar al publicului țintă. Public care reacționează emoțional la moda momentului și financiar la prețul acesteia, îndeosebi publicul generației Z.

Din punctul de vedere al popularității, industria fashion este clasificată astfel: (1) Bunuri de lux – Fashion, exemplul companiei Louis Vuitton; (2) Fast – Fashion, exemplul brand-urilor Zara, H&M, Primark, Mango; și (3) Ultra-Fast – Fashion, exemplul brand-urilor Shein, Trendyol sau Temu. Diferențele dintre cele 3 clase se concretizează în viteza de producție, modul de expunere a pieselor, nivelul prețurilor, și unicitatea. Un exercițiu intuitiv de comparație evidențiază următoarele:

Astfel, din nou intuitiv, înțelegem de ce "moda încetează să mai spună

Tip fashion	Tip piese vestimentare	Tip producție	Analiza datelor	Prețuri	Tip de consum	Deviză
Brand lux	Rare, unice	Serie restrânsă	Selecția clienților pe recomandări și programări sau vizite în locații specializate	Ridicate	Consum bazat pe durabilitate	Shopping de lux
Fast-Fashion	În tendințe	Serie reînnoită accelerat, uneori săptămânal	Analiza bazelor de date pentru a prezice și a oferi consumatorilor ceea ce își doresc, influențați de algoritmi de inteligență artificială și social media	Medii spre mici	Frecvent	Shopping de lux – pentru majoritatea consumatorilor
Ultra-Fast-Fashion	În tendințe	Serie reînnoită extrem de rapid, zilnic	Analiza bazelor de date pentru a prezice și a oferi consumatorilor ceea ce își doresc, influențați de algoritmi de inteligență artificială și social media	Prețuri mici	Frecvent și de unică folosință	Shopping de lux – pentru oricine

povești" și vinde iluzia experienței vestimentare de lux. Companiile incluse în categoria ultra-fast-fashion folosesc tehnologia (instrumente de inteligență artificială, social media), chiar și boutique-urile de revânzare. Se pare că acestea pot crea între 500 și 2000 de piese vestimentare noi pe zi, în încercarea de a satura cererea continuă a consumatorilor (Haute Culture, 2025) de "More is Better", indiferent de efectele ulterioare (decizii financiare impulsive, neutilizarea optimă a produselor, impactul asupra mediului și forței de muncă, și "diluarea brand-urilor de calitate", etc.).

În statisticile internaționale găsim o evaluare comună a brand-urilor de fast-fashion și ultra-fast-fashion. Topul mondial al celor mai importante 20 de companii din piața modei rapide din anul 2025 cuprinde: H&M, Zara, Aditya Birla Fashion and Retail Limited, Mango, Shein, Gap, Fast Retailing, ASOS, Fashion Nova, Cotton On, AARCADIA SRL, Esprit Holdings Ltd, Industria de Diseno Textil SA, Primark Stores Ltd, PUNTO FA SL, River Island, Victoria's Secret and Co., Forever21 Inc., New Look Retailers, și C and A Mode GmbH and Co KG. La nivelul anului 2024, valoarea pieței globale a modei rapide a fost de 142,16 miliarde de dolari și se preconizează că aceasta se va majora la 630,4 miliarde de dolari până în 2035, cu o rată compusă anuală de creștere (CAGR) de 14,5% în perioada de prognoză 2025-2035 (SphericalInsights, oct.2025).

Din punct de vedere financiar, companiile modei rapide și ultra-rapide au înregistrat rate de creștere mai mari în comparație cu brandurile de modă tradiționale, datorită capacității lor de a răspunde rapid la schimbările tendințelor modei și la preferințele clienților (Hayes & Jones, 2006). Acestea pot obține venituri mai mari prin strategii agresive de stabilire a prețurilor și rotația frecventă a stocurilor (Kim et al., 2018). După cum se menționează într-un studiu realizat de Chaudhuri și Holbrook, loialitatea față de marcă joacă un rol crucial în profitabilitatea acestor mărci, deoarece consumatorii loiali sunt de obicei dispuși să plătească prețuri premium pentru mărcile în care au încredere (Chaudhuri & Holbrook, 2001). Impactul financiar cheie al modelului fast și ultra-fast fashion constă în eficiența costurilor. Acestea își optimizează lanțurile de aprovizionare pentru a obține viteza și agilitate, ceea ce le permite să introducă rapid produse noi pe piață. Acest avantaj strategic este amplificat prin utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți personalizarea produselor și a eficientiza logistica, reducând și mai mult costurile asociate supraproducției și stocării (Camargo et al., 2020). Cu toate acestea, deși aceste strategii pot duce la creșterea profiturilor, ele ridică probleme etice legate de practicile de muncă și de durabilitatea mediului (Wei & Jung, 2021). Dovezile arată că acestea contribuie la poluare, generarea excesivă de deșeuri și epuizarea resurselor naturale, industria fiind

responsabilă pentru aproximativ 10% din emisiile globale de carbon și o parte semnificativă din poluarea industrială a apei (Bailey et al., 2022). Implicațiile financiare ale unei astfel de degradări a mediului s-ar putea manifesta sub forma creșterii costurilor operaționale și a potențialelor sancțiuni de reglementare, pe măsură ce guvernele răspund la schimbările climatice și la cererea consumatorilor pentru sustenabilitate (Mukendi et al., 2020).

Deși brandurile de modă rapidă și ultra-rapidă oferă articole vestimentare la modă la prețuri mici, încasând profituri considerabile în baza economiilor de scală, ele creează un mediu propice pentru exploatarea comportamentului financiar al publicului țintă. Consumatorii manifestă cumpărături impulsive și obiceiuri care pot duce la dificultăți financiare. Adaptarea continuă la tendințele modei încurajează cheltuieli mai mari, afectează economisirea și poate avea implicații financiare, sociale și psihologice pe termen lung. Pe măsură ce crește conștientizarea cu privire la costurile ascunse ale modei rapide, consumatorii se confruntă din ce în ce mai mult cu provocarea de a găsi un echilibru între atracția prețurilor accesibile și nevoia fundamentală de educație financiară. În plus, studiile de specialitate arată că atitu-

dinea consumatorilor se îndreaptă către un consum etic, ceea ce are un impact asupra loialității față de marcă și asupra intențiilor de cumpărare (Stringer et al., 2020). Pe măsură ce consumatorii devin mai conștienți de implicațiile sociale și de mediu ale deciziilor lor de cumpărare, brandurile de modă rapidă pot fi supuse unor presiuni care ar putea afecta negativ succesul lor financiar, dacă nu se adaptează la practici durabile (McNeill & Moore, 2015).

Considerăm că ideea de echilibru este ceea ce ar putea defini educația financiară manifestată pe piața modei, la nivel individual. Poate că modelul de consum rațional, disciplinat și dezirabil este greu de atins, însă găsirea unui model de comportament financiar rezonabil este esențială și în acord cu valorile individuale, în contextul respectului pentru societate (resurse, forță de muncă, mediu și calitate). Ca urmare iluzia experienței "Shop like a billionaire" (sloganul companiei Temu) poate fi transformată în "Back to basics. Material, nu brand" (Diana Cosmin, Haute Culture, martie 2025), cu beneficii emoționale și financiare individuale. Un asemenea model ar putea fi în acord cu ceea ce spunea celebrul designer – Giorgio Armani: *Diferența dintre stil și modă este calitatea.*

urmare din pagina 1

This article presents the fourth edition of the Alumni Gala "Connecting Generations," organized by the Alumni Association of the Faculty of Economic Sciences, Lucian Blaga University of Sibiu. The event brought together alumni from different generations, academic staff, and institutional representatives, fostering dialogue on higher education, professional development, and community engagement. Through awards, networking, and cultural initiatives, the Gala highlighted the role of alumni networks in supporting students and strengthening the academic and social environment.

Asociația ALUMNI Facultatea de Științe Economice a ULBS a organizat cea de a IV-a ediție a evenimentului Gala Alumni. Un eveniment aniversar de revedere și reconectare dintre profesori și absolvenți. Dacă prima ediție a Galei din data de 7 decembrie 2022 a avut ca temă "Întâlnirea Generațiilor", ediția din 8 decembrie 2025 a reprezentat ideea de Connecting Generations. Evenimentul s-a dorit a fi prilejul creării unei platforme de conectare activă a comunității absolvenților economiști pentru networking, idei și implicare în comunitatea academică și socială. Cu această ocazie participanții și-au împărtășit gândurile și ideile despre stadiul actual al educației universitare, al mediului de activitate public și privat, precum și direcțiile de acțiune comună pentru îmbunătățire sau chiar dezvoltare profesională și personală a studenților Facultății de Științe Economice.

La această ediție au participat aproximativ 60 de alumni din promoții distincte începând cu absolvenții anului 1996 și continuând până la generația din anul 2023. An de an, se reunesc tot mai mulți absolvenți din să-și revadă profesorii și foștii colegi, dar și să se implice în proiectele asociației absolvenților Facultății de Științe Economice a ULBS. Menționăm participarea pentru prima dată a absolventului Ilie Ban

(absolvent al promoției 2010), stabilit în Elveția. Acesta a participat în cadrul secțiunii Alumni Internațional, cu o intervenție actuală despre modul studiilor universitare (licență și master) și oportunitățile din timpul facultății au contribuit la dezvoltarea sa profesională internațională, pe diverse piețe europene și nu numai. Alături de invitați absolvenți au participat membrii din echipele de conducere a Facultății de Științe Economice și profesori, majoritatea fiind, la rândul lor, absolvenți ai aceleiași facultăți.

Agenda evenimentului a inclus discursuri din partea reprezentanților universității, ai facultății și ai asociației, prezentarea proiectelor derulate, precum și decernarea premiului "Bursa Alumni 2025". Ceremonia a continuat cu acordarea distincțiilor pentru: *Studentul Anului, Profesorul Anului, Absolventul Anului și Compania Anului*, fiind urmată de o sesiune de networking și cocktail.

Un moment special al serii a fost vernisajul de tablouri prezentat de prof. dr. Florin Viorel – președintele Uniunii Artiștilor Plastici din Sibiu. Artista și absolventa Simona Boromiza (promoția 2010) a expus o parte din creațiile sale și a donat un tablou pentru a fi licitat în cadrul Galei. Fondurile strânse au fost direcționate pentru proiectul "Bursa – Artă pentru Educație" și alte inițiative educaționale dedicate studenților. Marea surpriză a serii a fost oferită studentei distinse cu titlul "Studentul Anului", aceasta primind "Bursa – Artă pentru Educație" în valoare de 2000 lei.

Asociația ALUMNI a Facultății de Științe Economice a fost înființată în anul 2012 și are drept scop implicarea activă în proiecte educaționale și sociale, pentru comunitatea academică și socială sibiană. (<https://alumnifse.ro/>, <https://www.linkedin.com/company/alumnifse/>, <https://www.facebook.com/AlumniFacultateadeStiinteEconomiceULBSIBIU/>).

Alexandru - Paul Pârvu,
președinte

Renate - Doina Bratu,
vicepreședinte

Asociația ALUMNI Facultatea de Științe Economice a ULBS

„Evenimentul a fost o încântare de idei, gânduri, emoții și culoare. Aducem mulțumiri pentru reușita acestuia tuturor participanților la Gala Alumni – Connecting Generations. Să ne revedem cu bine la ediția a 5-a a Galei Alumni, în luna decembrie 2026”, Alexandru Pârvu, președintele Asociației ALUMNI Facultatea de Științe Economice a ULBS.

Dan POPESCU

urmare din pagina 1

Primul Război Mondial, încheiat cu victoria „Aliaților - Marea Britanie, Franța, Italia, Rusia, România, SUA, Canada etc.” - și înfrângerea Puterilor Centrale - Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria, Turcia etc - în condițiile în care, pe teritoriul Germaniei nu s-au purtat lupte, fiind acreditată de militarii nemți teza „cuțitului înfipt pe la spate armatei germane - s-a soldat, printre alte urmări grave, cu supunerea Germaniei la plata către „Aliați” a unor „Reparații de Război” (vezi și J. M. Keynes „Consecințele economice ale păcii”) în valoare de 132 mld. mărci aur, însemnând 33 mld. dolari (printre altele, bani din care România, cu pierderi imense provocate de inamici și ocupanți, nu a primit finalmente nici un leu) Germanii se plâneau că suma este imensă, că ei nu o vor putea plăti niciodată, dar, inițial, deciziile „Aliaților” nu dădeau înapoi nici măcar cu un centimetru. Marca germană, cotateă nu cu mult timp în urmă, la 4 mărci un dolar, a început să piardă vertiginos din valoare, în vara lui 1921 scăzând la 75 de mărci pentru un dolar, iar un an mai târziu la 400 de mărci pentru un dolar. Și era doar începutul. Sleirea de către război a economiei germane, disfuncționalitățile de acolo, dezzechilibrarea

balanțelor forței de muncă prin moartea sau schilodirea atâtor tineri, dar și efectul datoriilor ce trebuiau plătite, în principal, au generat o veritabilă cădere continuă, dacă nu chiar prăbușire, a economiei germane. Capitalul imperialist german primise cât se poate de dure roase lovituri. Iar micii întreprinzători, meșteșugarii, țărani etc., nu puteau substitui aceste groaznice efecte economice...

1. Republica de la Weimar, cea formulă de stat german promovând forme parlamentare și democratice de tip occidental, în funcțiune între 1919, de la proclamarea Republicii în urma Primului Război Mondial, și 1933, marcând numirea la 30 ianuarie 1933, a lui Adolf Hitler în funcția de Cancelar al Germaniei, ajuns prin alegeri democratice în această înaltă funcție, a început, deci, cât se poate de prost. Ea era amenințată atât de extrema dreaptă germană, cât și de extrema stângă germană. Dar, în opinia noastră, nu astfel de critici și procese contau cel mai mult. Cât faptul că țintele economice și sociale ale Weimarului, slab fundamentate, nici pe departe nu se puteau afirma, nu puteau fi atinse, chit că lucrurile mergeau într-o direcție bună, dorită de nu puțini, necesară. Vor începe

Berlin, 1920

Adolf Hitler

zile din ce în ce mai grele mai ales pentru cei săraci, lipsiți tot mai mult de cele vitale, necesare traiului. Aici era „marea bubă”, dincolo de amenințările și acțiunile extreme, care puteau „pișca”, dar, în condiții normale, nu puteau „răsturna”...

Să mai amintim în acest sens că plângerile germane privind cuantumul „Reparațiilor de război” datorate „Aliaților”, țineau mai puțin seama de faptul că însăși Germania, prin Pacea de la Brest-Litovsk, după cum arată istoricul american William L. Shirer, impusese Rusiei învinsă atunci, condiții mult mai umiltoare decât cele impuse de „Aliați” Germaniei: Rusia era privată de un teritoriu tot atât de vast cât Austria, Ungaria și Turcia la un loc, nu prea locuit de germani, pierdea o treime din căile ferate, 73% din minereurile de fier, 89% din producția de huiță și mai mult de 5000 de stabilimente industriale; în plus, Rusia trebuia să mai plătească Germaniei o indemnizație de 6 milioane de mărci etc... Ce să mai vorbim de ce s-a petrecut, cam tot pe atunci, în România ocupată de trupe germane, austro-ungare, bulgare, turcești, iar altă dată de trupe rusești etc.? Să mai amintim de nefasta și atât de spoliatoarea Pace de la București, nevalidată de regele Ferdinand? În primăvara lui 1919, venise și ora socotelilor pentru Germania.

2. Așadar, în pofida unor speranțe, dar în situația conflictuală existentă, „Weimar”-ul nu a mers prea bine iar de continuat a continuat și mai rău. La sfârșitul războiului, Ludendorff și Hindenburg au transferat puterea politică în mâinile social-democraților care, totuși, nu o doreau teribil. Realizând aceasta, ei îi făceau responsabili pe șefii claselor muncitoare, cel puțin în aparență, de capitulare și de efectele negative ale Tratatului de pace. Tot acestor noi șefi li se putea imputa greutatea imensă a datoriilor de plătit precum și toate suferințele pentru popor, suferințe imense pe care un război

pierdut și o pace impusă le aduceau după sine. Era un șiretlic, afirmă mai mulți istorici, dar care, în Germania de atunci, a ținut. Putea fi și altfel, se mai afirmă (vezi și William Shirer) întrucât, în noiembrie 1918 și perioada imediat următoare, social democrații, dispunând de o putere absolută, puteau fi în măsură „să fondeze rapid și solid un regim republican.” „Ar fi însemnat, însă, să contenească definitiv forțele ce fuseseră create de imperiul Hohenzollern-ilor, deoarece nu te puteai aștepta ca ei să accepte cu loialism o Germanie democratică. Era vorba de junckeri, acești proprietari funciari de mentalitate feudală, de magnații marilor carteluri industriale, de condotierii «corpurilor franc», de înalți funcționari civili și, mai ales, de o castă militară și membrii Marelui stat major.” În raport cu o astfel de situație, puteau fi luate doar măsuri guvernamentale energice, ceea ce „îi îngrozea pe social-democrați, îngăduitori, înclinați astfel în fața unei forțe ce a dominat mereu Germania modernă: armata.”

3. Într-o asemenea conjunctură, la sfârșitul lunii iulie 1919, Parlamentul german a votat Constituția, ratificată de președinte în 31 august, o Constituție democratică și liberală, garantând funcționarea unei democrații aproape ideală. Dar chiar înainte de a fi finalizată redactarea

Erich Ludendorff

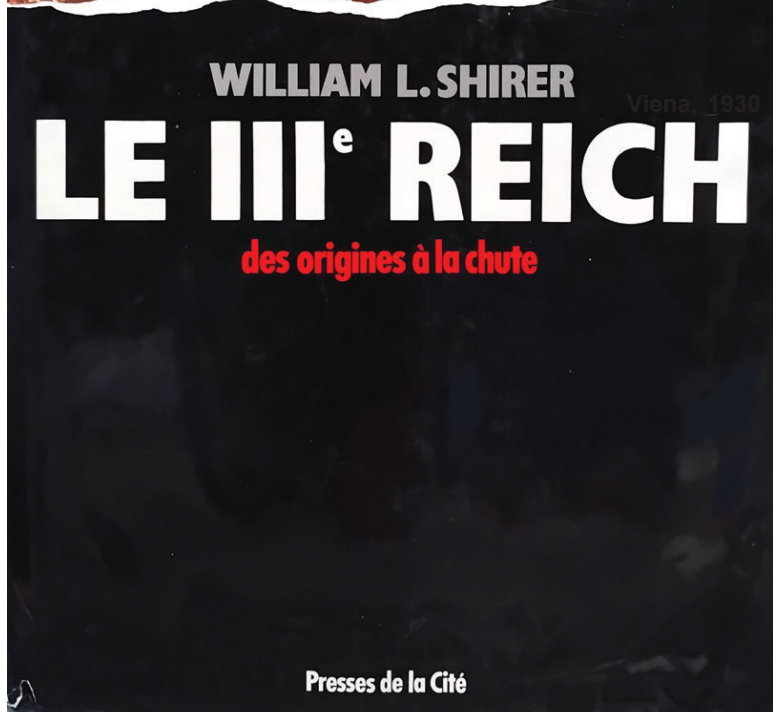
Paul von Hindenburg

sursa: Britannica

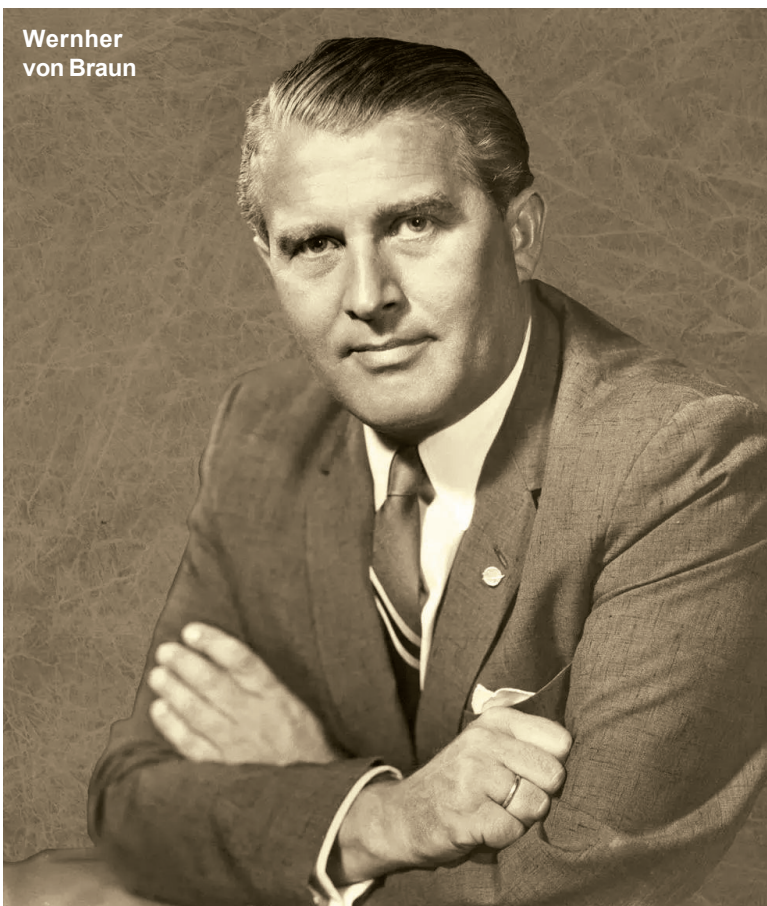
William Shirer

Presses de la Cité

Republica de la Weimar

Wernher von Braun

ea putea opri inflația și echilibra totuși bugetul. Însă, la sfaturile marilor industriași și proprietari funciari care continuau să câștige în vreme ce poporul, oamenii erau ruinați, mizeri, fără perspective, guvernării lăsau deliberat marca să cadă abrupt, în scopul de „a elibera” statul de datoria publică, de a scăpa mai repede de plata împovărătoare a „Reparațiilor”, și de a sabota financiar Ruhrul. Ruina monedei germane permitea industriei grele, câtă mai exista, să lichideze obligațiile sale plătindu-le cu mărci fără valoare. Și câte și mai câte.

4. Situația era și mai complicată

de faptul că oamenii, masele populare nu înțelegeau până la ce punct magnații din industrie, armata și statul dobândeau profit dintr-o asemenea ruină monetară. Deja o mare sumă de bani, pe care mulți nu o aveau însă, nu mai permitea să cumperi un kilogram de morcovi, cinci kilograme de cartofi sau un kilogram de zahăr și un kilogram de făină. Erau circumstanțe ce se prezentau pentru Hitler ca și căzute din cer: „Guvernul continuă liniștit să imprime hârtie, căci dacă se oprește aceasta este sfârșitul său. Pentru că, dacă plăcile de imprimat bancnote se vor opri, escrocheria va apare imediat la lumina zilei... Credeți-mă, mizeria noastră va spori și mai mult. Și de ce? Deoarece este statul însuși

care a devenit primul escroc. Un stat hoț, în beneficiul unora... Nu mai dorim un stat construit pe ideea escrocheriei prin majoritate. Vrem o dictatură!”. Drumul nefast al lui Hitler și al nazismului se deschidea, la început puțin și, apoi, din ce în ce mai mult. Un drum favorizat și de hibe sociale, de organizare și de structuri ale Republicii de la Weimar. Totul amplificat la scară exponențială sub „auspiciile favorabile” generate de criza economică mondială din 1929 - 1933, care a lovit extrem de grav Germania, slabă, vulnerabilă, epuizată ca instituție politică și socială. Sărăcia devenise mai mult decât lucie, inflația abracadabrantă, mercurul șomajului urca vertiginos pe scara febrei sociale, foamea era aproape endemică pentru o mare parte din populație. Pentru cine avea, salariul se lua cu roaba și se putea cumpăra cu banii respectivi doar o biată pâine, dacă o găseai... Chiar dacă, în toți acești ani, din punct de vedere al libertăților civice, de exprimare, Germania se număra printre primele din Europa, cabaretele din orașe strălucind prin umor, sarcasm, critică și inteligență, vădindu-se și alte progrese în diferite planuri, strălucind și școala și marile universități germane, de la „Alexander von Humboldt” din Berlin, cu caracter umanist și științific, la apropiata „Charlottenburg” cu caracter tehnic, dar și învățământul militar, spre finele anului 1932, Weimar-ul își trăia ultimele clipe. Prăbușirea economiei nu avea cum să fie ignorată, ea costa scump, iar în ianuarie, anul următor, în condițiile, cum arătam, ale unor alegeri libere, Hitler preia puterea... Iată, dar, mediul economic, social și politic din care va răsări această mare personalitate a științei mondiale, Wernher von Braun.

5. Von Braun s-a născut în 23 martie, 1912, la Wirsitz, în Prusia,

Peenemunde

într-o veche familie aristocratică, prusacă. Tatăl său, Magnus von Braun, a fost un înalt funcționar al administrației și ministrul Agriculturii al Republicii de la Weimar. Mama sa, Emmy von Quistorp, provenea, deopotrivă, din rândul mării nobilimi. Marea aristocrație germană, în mare parte, avea multe calități printre care probitatea, cultura, datoria față de țară... După Primul Război Mondial familia s-a instalat la Berlin unde, cum am arătat, părintele său a ocupat funcții dintre cele mai înalte... Wernher va fi un licean mai degrabă mediocru în ce privea materiile literare, dar se vădea un adevărat pasionat al muzicii și, mai ales, al disciplinelor științifice. Biografia sa arată că la vârsta de 12 ani va descoperi scrierile lui Hermann Oberth, un însemnat pionier al astronauticii, ce i-au dezvoltat adolescentului o veritabilă fascinație pentru rachete, balistică și călătoriile în spațiul cosmic: citea, imagina și apoi revenea în realitate. Cum Oberth, acest părinte fondator al astronauticii este născut la Sibiu, a făcut studii la Cluj, a fost o perioadă trăitor în Transilvania, membru post-mortem al Academiei Române, iată, dar, România implicată esențial în formarea științifică a lui Wernher von Braun, cel ce va deveni un savant ce a modificat orizontul de cuprindere a lumii.

6. A urmat studiile superioare la Universitatea din Berlin, orientându-se spre fizică, matematică și inginerie mecanică, construcția rachetelor. Sunt momentele în care l-a cunoscut pe Oberth și s-a înscris în „Verein für Raumschiffahrt” („Societatea pentru zborul spațial”), o grupă de amatori, mai ales tineri ingineri pasionați de astronautică și care efectua lansări experimentale de rachete. Aici, cum arată istoricul William Cevennit, din studiul căruia am preluat mai multe date și informații (vezi „La Marche de L'Histoire”, octombrie-novembre 2025), „a câștigat repede în importanță prin entuziasmul său și capacitatea organizatorică”. Cu toată degringolada războiului încheiat în 1918 și cât fusese de slabă Republica de la Weimar, structurile de învățare și pregătire ale societății germane ca atare, renumite în toată lumea, nu fuseseră alterate. Am mai arătat. Ele reprezentau nu o Germanie învinsă, ci o Germanie aproape tradițională, cu o școală cu fața la viitor, la știință, la o imaginație fecundă chiar dacă cenzurată de realitățile științifice ce nu evoluau deseori în același ritm. Venind naștiți la putere, cu țintele și lozincile lor revanșarde și populare, ei se vor interesa nemijlocit de activitățile societății „VIR”. Von Braun, încă tânăr student și, după cum se spune, fără să aibă nici o treabă cu ideologia, va fi recrutat de armată pentru a participa la construcția rachetelor cu pulbere și combustibil lichid. Îl interesau exclusiv asemenea proiecte științifice. Va susține teza de doctorat în fizică la Universitatea din Berlin, în 1934, lucrarea sa fiind clasificată „secret militar”. Din 1937 va deveni director tehnic al Centrului de încercări de la Peenemünde, creat pentru dezvoltarea marilor rachete. Era perioada în care Germania se bucura de aprecierile Vestului, ale Marii Britanii, Franței, Statelor Unite, inclusiv ale lui W. Churchill. Cum relevă Cevennit, „pentru a-și continua lucrările și a obține mijloacele necesare, von Braun va accepta să se afilieze partidului nazist iar în 1940 va intra chiar în „SS” unde va dobândi mai târziu gradul de „Sturmabführer” (comandant)... „Motivațiile sale

pareau, însă, mai degrabă oportuniste decât ideologice, deși lucrările sale beneficiau de protecție directă a cercurilor naziste, a lui Heinrich Himmler.” Prin „atribuțiile” bondului nazist, von Braun, îi era în „fișa postului” său...

7. Între 1937 și 1944, von Braun a dirijat o echipă de mai multe mii de cercetători și tehnicieni, preocupați de rachetele cu combustibil lichid (ergois). Proiectul principal era Aggregat 4 (A - 4) rebotezat V - 2 (Vergeltungswaffe - 2 - „armă de represalii”). Prima încercare reușită a avut loc în octombrie 1942, făcând din V - 2 primul proiectil teleghidat cu propulsie autonomă, balistic, care a atins spațiul suborbital. Începând cu 1944, aceste rachete balistice au fost utilizate împotriva Londrei, Anvers-ului și Liège-ului, producând pagube însemnate dar și mii de morți civili. Tot William Cevennit ne spune că după bombardamentul Aliaților asupra Peenemünde, producția germană de rachete a fost deplasată în galeriile subterane ale complexului Mittelwerk, aproape de Nordhausen. Nazismul avea procedurile sale în industria de vârf a armamentului, „Organizația Todt și SS-ul supravegheau această producție ce utiliza și mâna de lucru a lagărului de concentrare de la Mittelbau - Dora. Condițiile multora din cei ce lucrau erau inumane: muncă forțată, foame, brutalități, execuții execuții. Se estimează că circa 20.000 de persoane au murit în procesul de fabricare a V - 2, mai mult chiar decât victimele produse (la inamic, n.n.) de proiectilele respective. Von Braun nu putea să ignore o asemenea situație, chiar dacă nu era implicat în gestiunea ca atare a lagărului” - conchide profesorul Cevennit. Aceste proiectile erau una din „armele secrete” promovate, proslăvite chiar, de către Hitler până spre ultimele momente ale vieții sale.

8. Dar desfășurarea catastrofală pentru Germania, în acești ani, a războiului, pagubele imense și marea dezorganizare produsă astfel de Aliați, cât și sabotajele interioare în producție provocate cu ultimele lor puteri de către muncitorii sleiți și supuși exterminărilor criminale, l-au împiedecat pe Hitler să-și pună în practică maleficele planuri... În primăvara anului 1945, Armata Roșie progresează rapid în Prusia Orientală și Pomerania, amenințând direct Peenemünde și instalațiile respective de producție. Cred că departe de a fi naștiți în credințele lor intime, von Braun și echipa sa de ingineri și-au dat seama că războiul este pierdut pentru Germania. Dar la fel de bine și-au dat seama că munca lor îi interesa la cel mai înalt nivel atât pe sovietici cât și pe americani: cine avea rachetele, proiectilele respective, firește, dezvoltate și perfecționate, avea viitorul, avea putere și stăpâna perspectiva, putea controla lumea. Cum la începutul lui februarie 1945, echipele de specialiști respectivi au fost evacuate în Bavaria, în mica stațiune alpină Oberammergau, o zonă ceva mai sigură pentru germani, cercetătorii amintiți, având ca superior militar pe generalul Dornberger, și-au dat seama că scăparea lor, posibilă, chiar reușită, însemna numai predarea voluntară. Dar cui?

Făceau, cu toții, diferite calcule. Să se predea sovieticilor era considerat mult prea riscant, ținând seama de precedente și de comportamentul

continuare în pagina 6

Dan POPESCU

urmare din pagina 5

respectiv. Să se predea francezilor sau britanicilor părea o opțiune mai bună, dar se gândeau că aceștia nu aveau mijloacele necesare pentru ca ei - neaserviți ideologiei naziste, cât muncii lor de fizicieni și cercetare balistică - să continue să cerceteze și să producă. Rămăneau în planurile respective americanii, apreciați drept cea mai bună variantă. Pe lângă faptul că aceștia au ținut războiul departe de ei, că aceștia erau interesați mult de domeniu, Statele Unite dispuneau și de o industrie cât și de mari resurse apte „să susțină un mare program spațial și militar”... Așadar, în aprilie 1945, von Braun și încă 120 de colaboratori ai săi, s-au deplasat discret spre regiunea Tirol-ului și a Bavariei, teritoriu încă stăpânit de germani, dar pe punctul de a fi ocupat de către Aliți. La 2 mai 1945, fratele lui Wernher von Braun, Magnus von Braun jr., a plecat pe bicicletă să întâlnească o patrulă americană căreia i s-a prezentat drept „fratele șefului Programului de rachete V-2”. Puțină vreme apoi, Wernher von Braun în persoană, generalul Walter Dornberger și o parte a echipei lor, s-au pus la dispoziția forțelor americane, din Batalionul 44 de artilerie de câmp. Americanii au raportat mai sus și, oameni practici, și-au dat seama de marea valoare a acestei prăzii „pe care au pus mâna cu atâta ușurință”. Von Braun și oamenii săi au fost puși, deci, sub înalta lor protecție, au fost apoi repede transferați la Paris și imediat în Statele Unite, în cadrul operațiunii „Paperclip”.

Ce era cu această operațiune? Era vorba de realizarea tuturor activităților necesare pentru transferul cercetătorilor și inginerilor germani spre Statele Unite între 1945 - 1949. Printre altele, în doar câțiva ani, un astfel de transfer a permis Statelor Unite să recupereze o anume întârziere pe care o avea în domeniul rachetelor față de URSS. Încă din 1934, rusul Nikolai Ramanine devenit ulterior director al Centrului de antrenament al Cosmonauților, a primit prestigiosul titlu de „Erou al Uniunii Sovietice”. În fapt, sovieticii au fost cei ce au trimis primul satelit în spațiu în 1957, primul organism viu pe orbită, în noiembrie 1957, prima sondă pe lună, în septembrie 1959, primul bărbat, în aprilie 1961, și apoi prima femeie, în iunie 1963, în spațiu etc. Asemenea explorări au cunoscut apogeul lor chiar înainte de sfârșitul deceniului 1960, cu drapelul roșu marcat de sigla secerii și ciocanului, plantat pe suprafața acestui important satelit al pământului. Propaganda sovietică era la apogeu: „cea mai înaintată țară”, „cea mai înaintată știință” etc. Or, rușii trebuiau ajunși din urmă și învinși, chiar dacă în acest scop s-au cheltuit sau se cheltuiau fonduri foarte importante. și chiar dacă prețul era

și o politică oarecum de tăcere asupra trecutului nazist al multor savanți germani aduși în Statele Unite.

9. Revenind, de la început americanii și-au dat seama că von Braun și inginerii săi „reprezentau un atu strategic major în viitoarea rivalitate tehnologică și militară cu URSS, deoarece experiența lor în domeniul proiectilelor - rachetelor balistice era unică. Așadar, au pus în surdina apartenența la partidul nazist și la SS a unora, unele arhive au dispărut... s-a insistat asupra rolului «tehnicienilor apolitici» constrânși să lucreze pentru Hitler”, cum scria recent William Cerennit în „L'Histoire”. Astfel că, „în anii 1950, atunci când von Braun apărea în presă și colabora cu armata americană, o veritabilă campanie de imagine a fost pusă în operă. Pe drept cuvânt se arată că este un pionier vizionar al călătoriilor spațiale, amator de muzică clasică și de «science-fiction», dar fără să se insiste asupra trecutului său german”, mai ales la Mittelbau-Dora. Discursul dominant - nu foarte departe, însă, de adevăr, era cel despre „savantul idealist”, care a visat rachete și sateliți pentru a merge pe lună, dar pe care forța

circumstanțelor l-au făcut să servească războiul. De altfel, cu diferențele de rigoare, nu doar Statele Unite au procedat astfel, ci și URSS, Marea Britanie, Franța etc. Practic, von Braun și-a început „cariera americană” la Fort Bilss Texas (1945 - 1950) unde și-a continuat cercetările pe V - 2-urile capturate, creându-se o bază pentru primele încercări balistice ale armatei americane. Au urmat alte etape, iar, o dată cu creierea NASA în 1958, von Braun și echipa sa va trece efectiv din domeniul militar în cel al explorărilor spațiale. Va fi astfel în fruntea „Marshall Space Flight Center”, culminând cu „Saturn V”, lansatorul gigant ce a permis misiunea Apollo de a debarca astronauți pe lună în 1969. Rol decisiv, așezându-l ca o figură importantă a cuceririi spațiale americane. Extraordinare realizări ale Americii. Priveam la televizor în România, și nu-mi venea să cred. Ulterior. „Un pas mare pentru omenire”, cum spunea astronautul american Neil Armstrong. Desigur, von Braun, dar nu doar el. Au contribuit tot decisiv învățământul american de mare calitate, renumitele sale universități, profesorii de acolo, cercetătorii și savanții de mare valoare, buna organizare și buna practică a cercetării și societății americane, oamenii ei, resursele ei, viziunea, etc. Mai arătăm că în anii 1950, marele Walt Disney, asociat cu von Braun, a avut o serie de emisiuni de vulgarizare științifică consacrate explorării spațiale, emisiuni de mare succes și care au contribuit esențial la dezvoltarea domeniului, inclusiv prin atragerea unor tineri talenți, pasionați în această direcție...

O întregă epopee în câteva rânduri, crâmpie însemnate din istoria economică a lumii. Nu cum o vrem noi neapărat, ci cum a fost și este aceasta...

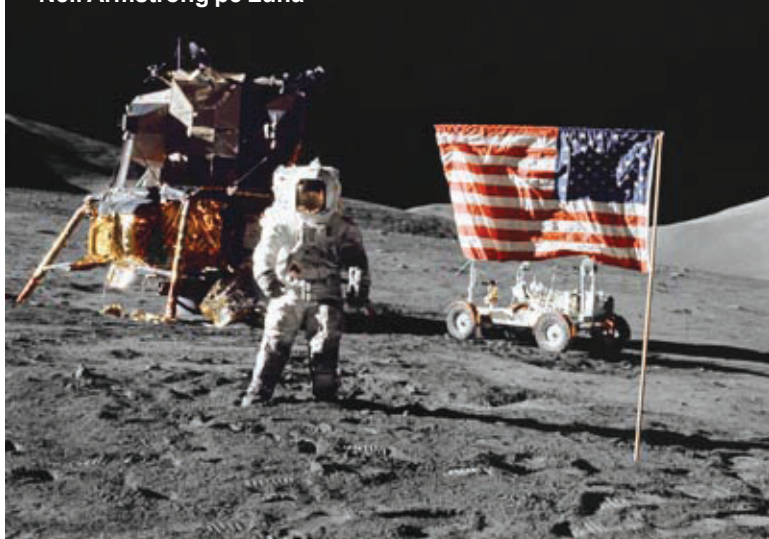
P.S. Cred că ar fi util ca decidenții să înțeleagă, totuși, că ieșirea din

situația negativă a economiei țării nu se poate face doar cu creșteri de taxe și impozite și cu tăiere generală de venituri. Cel mult pe această cale se pot construi fonduri pentru a achita anume obligații asumate mai cu fereală în energie, agricultură, ajutoarea cu sume și înlesniri însemnate a unora în condițiile în care la noi, pentru o bună parte din populație, nivelul de trai a scăzut și scade mult sub limita suportabilității, fabrici cu capital românesc și străin se închid, oamenii sunt trimiși în șomaj etc. Nu este nevoie să ai cataclisme sau ceva nu foarte departe ca să distrugi populația. Îi poți reduce, tot mai mult, din cele necesare vieții, poți amplifica considerabil sărăcia, mizeria, vulnerabilitatea la maladii mai ales la bătrâni, bolnavi, dar și tineri, deloc puțini și cam cu aceleași efecte. Pentru a ieși din marasm este mult mai mare nevoie de producție, inclusiv națională, produse de vârf indigene sau prin asociere, locuri de muncă. Este nevoie de tehnologii moderne, esențiale în bătălia acerbă pentru resurse în lumea de astăzi. Noi ce facem cu resursele, participăm relativ puțin în gestionarea lor, o dăm, deseori, la alții, dar ne costă foarte mult. Este nevoie de IT-uri și AI pe scară largă. Este nevoie de exporturi eficiente, de o piață mai largă pentru produsele românești; de pildă, dar nu singura situație, în agricultură unde realizăm produse de bună calitate, dar care, din varii

motive, au piața relativ „închisă” și intern, ce să mai vorbim de export. Este nevoie de încurajarea și stimularea întreprinzătorilor autohtoni și străini de tot felul, din U.E. din care facem parte, în primul rând, dar nu doar. Este nevoie de o poziție cu mult mai activă a noastră, deseori personalizată, susținută de acțiuni și hotărâri potrivite de decidenți, în circuitul economic european și mondial. Este nevoie să știm și să vrem să facem asta. Nu o prea facem însă. Și mai sunt. Sigur că este greu, dar o inflație structurală și o inflație de import nu se pot diminua pe actuala structură a economiei noastre și doar prin tăieri de venituri populare și creșteri de taxe și impozite. Doar zicem că facem ceva important, fără să facem aproape nimic de fond. Au mai încercat și alții și a ieșit rău...

Adeseori, frontiera dintre bune intenții și marasm, dintre reușită și eșec este destul de „subțire”. Depinde din ce perspectivă de timp și spațiu, dar și umană, privești problema. Lumea se schimbă nu neapărat în fond, superputeri și țărișoare s-au vădit și se vădesc astfel de mii și mii de ani, comportamentele au cam rămas de multe ori altfel declarate, profilându-se și confruntările între dictaturi și democrații. Ciclurile economice și gestiunea lor potrivită rămân valabile. Lumea se schimbă acum, mai mult în poziții, se relevă elemente și aspecte noi, trebuie ținut seama de ele. Ținem, oare?

Neil Armstrong pe Lună

REFLECȚII

Succesul lui Don Juan

Succesul lui Don Juan! Undeva Ralph Linton spune că într-o relație trebuie satisfăcute: trebuința de răspuns afectiv, trebuința de securitate emoțională și trebuința de noutate a experienței! Trebuința de noutate a experienței lipsește în cele mai multe cupluri și asta explică succesul lui Don Juan! E interesant că spaniolii au dat cele două experiențe fundamentale vizavi de femei: Don Quijote și Don Juan!

Dorel Morândău, PhD – Reflecții... vol 1.102

Don Quijote și Don Juan

Mă mișc între apolinic și dionisiac, între sacru și profan, între teluric și solar, între Don Quijote și Don Juan!

Dorel Morândău, PhD – Reflecții... vol 1.100

Wiegand Helmut FLEISCHER urmărire din pagina 1

Cartea este împărțită în patru părți esențiale, fiecare abordând o temă deosebită, dar interconectată. În prima parte, „**Crizele ca deficit de predictibilitate**”, autorul analizează cum crizele globale au fost anunțate în diferite perioade istorice, punând un accent deosebit pe conflictele mondiale, cum ar fi războaiele și catastrofele de mediu. Cu un ton de avertizare, Popescu explorează conceptul de auto-distrugere al civilizației și riscurile unei noi conflagrații mondiale. Partea a doua, „**Oameni pentru secole**”, reflectă asupra evoluțiilor sociale și economice, aducând în discuție personalități și momente istorice definitorii, cum ar fi influența oamenilor în formarea

unor epoci și evoluția unor idei economice. De asemenea, sunt explorate relațiile dintre evenimentele istorice și dezvoltările economice, iar exemplele oferite sunt variate, de la figuri politice până la inovații economice. În partea a treia, „**O lume murea, o alta se naște**”, autorul se concentrează pe transformările politice și economice ale marilor puteri și pe cum acele transformări au influențat dezvoltarea lumii moderne. Aici, Dan Popescu aduce în discuție evenimente istorice, precum ascensiunea unor noi modele economice în Statele Unite și Europa, dar și căderea regimului comunist în Europa de Est. Partea finală, „**Mesaje în timp**”, este o secțiune mai personală și introspectivă, în care autorul face legătura între marile figuri ale istoriei și lecțiile lor

pentru prezent. Aceasta secțiune include referiri asupra unei reeditări de carte a Generalului Dumitru Vrăjitoru (bunicul autorului) despre personalități importante din istorie cum ar fi Alexandru cel Mare, Hannibal, Cezar și Napoleon, precum și reflexii asupra medicului și cărturarului Gheorghe Telea, făcând o paralelă între medicină și economie. Stilul autorului Dan Popescu este unul academic, dar accesibil, iar textele sunt dense în informații istorice și economice, totuși, fără a pierde din claritate. Fiecare capitol este foarte bine documentat, iar autorul reușește să facă conexiuni între diferite evenimente și procese economice globale, prezentându-le într-un mod captivant. De asemenea, cartea are un echilibru bun între analiza teoretică și exemplele istorice,

ceea ce face ca aceasta să fie interesantă și pentru cititorii cu un interes mai larg în științele sociale, nu doar pentru cei din domeniul economic. „**În ceața vremurilor complicate - lumini și obscurități**” este o lucrare esențială pentru oricine vrea să înțeleagă cum trecutul influențează prezentul dar și viitorul nostru economic și social. Cartea abordează teme complexe cu o profundă înțelegere a contextului global, oferind cititorilor o perspectivă amplă asupra provocărilor cu care se confruntă lumea contemporană și asupra modalităților prin care istoria poate oferi soluții pentru viitor. Dan Popescu reușește să îmbine cu succes elementele de analiză economică cu reflecțiile asupra evoluției sociale și politice, creând astfel o lucrare valoroasă și cu o relevanță continuă.

Alexiu TATU

urmărire din pagina 1

Arhivele Regatului Unit al Marii Britanii

Istoria națională din a doua jumătate a secolului al XIX-lea este dominată de personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza și a sfetnicilor săi, care au înscris lumea românească din vremea lor pe coordonatele unei evoluții moderne, similară statelor europene. Pentru înțelegerea celei de a doua jumătăți a secolului al XIX-lea, sunt deosebit de importante documentele interne și, în egală măsură, cele emise de reprezentanții marilor puteri, consuli la București și Iași. Cu atât mai reprezentative sunt mărturiile diplomaților străini, cu cât situația internațională era deosebit de complicată, Alexandru Ioan I, fiind contemporan cu personalități și suverani, cu interese dintre cele mai multe ori divergente. Dacă în Anglia, regina Victoria continua marea expansiune a Imperiului britanic, Alexandru al II-lea al Rusiei ducea o politică de reforme și cuceriri, Prusia lui Frederic IV era interesată de zona

culturală, Franz Joseph pierdea Lombardia și Sardinia în favoarea lui Napoleon al III-lea, Abdul Medjid I începea un șir de reforme liberale, în SUA începea războiul de secesiune și în China începea penetrația occidentală, în spațiul românesc se prefigura tot mai mult ideea de unitate națională.

În sensul celor de mai sus, trebuie spus că Arhiva britanică „Public Record Office”, fond Ministerul englez al Afacerilor Externe, este generoasă în ceea ce privește rapoartele consulilor de la Iași, Samuel Gardner Henry Churchill și București, consul general R.G. Colquhoun. Ele exprimă poziția Guvernului de la Londra față de Unirea Principatelor, așa cum o face și Ministerul Englez de Externe prin George Wilhelm Frederik Villiers conte de Clarendon, Ambasada Angliei la Constantinopol prin lordul Stratford Canning sau Comisia europeană prin Henry Lytton Bulwer, fost reprezentant al Angliei și comisarul monarhiei britanice la București. Aceste rapoarte diplomatice, deși succinte, dezvăluie obiectivele la nivelul vârfurilor politice ale vremii, interesele Angliei în Imperiul otoman, preocuparea pentru menținerea status-quo-ului și schimbarea raportului de forțe în zonă, interesele Angliei interesată de ordine și stabilitate, modificările survenite în administrație, dorința de stabilire a unor contacte cu noul domnitor, ecoul produs în țara Românească de alegerea lui Cuza etc.

Relevantă pentru cele afirmate este nota din 19 ianuarie 1859 a lui R.G. Colquhoun, transmisă din București, pentru James Harris, conte de Malmesbury, care prezintă atmosfera de efervescență, banchetul în onoarea evenimentului, posibila mișcare în favoarea lui Alexandru Filipescu. Pe de altă parte, Henry Churchill în nota sa arată ma-

rea însuflețire dacă Poarta respinge investitura, arătând că românii își vor apăra drepturile pînă la capăt.

Situația din preajma alegerilor apare în raportul din 27 ianuarie 1859 al consulului englez Churchill de la Iași pentru Henry Bulwer, din care transpar antagonismele dintre fracțiunile care s-au înfruntat în preajma alegerilor, ilegalitățile comise de caimacam, majoritatea obținută de unioniști în Adunare, neînțelegerile din cadrul majorității, hotărârea finală din noaptea de 15 spre 16 ianuarie a lui Grigore Sturza, faptul că cei mai talentați oameni aparțin grupului unioniștilor, că miliția nu a participat la competiție aproape deloc. Sunt precizate detalii despre eligibilitatea prințului Grigore Sturza, iar în continuare totul este înserat telegrafic: coridoarele sunt înșesate și detectivi înarmați, caimacii iau măsuri de precauție; în aceeași noapte a avut loc o discuție animată, frumoasă între membrii partidului unionist, colonelul de cavalerie Alexandru Cuza chemat să accepte domnia; Grigore Sturza și actele sinistre din tinerețe, Cuza să jure că abdică dacă Unirea are șanse de succes, a doua zi în fața Palatului Adunării trupe și gărzii puternice, cu puțin înainte de 12, sunt prezenți membrii Adunării, este prezent mitropolitul, se face jurământul pe Testament însoțit de semnul Crucii, Cuza este ales în unanimitate, aclamațiile mulțimii din fața Adunării; se miră că Opoziția a devenit așa slabă, Catargiu, Bălănescu, Pannaioti, Balș și Istrati stau de o parte; conservatorii demni de dispreț, Grigore Sturza nu se lasă, este inițiat un complot, 400 de polonezi sunt la Focșani, sunt arestați de Murad bey, motorul conspirației; stranie și neașteptată alegere a lui Cuza, dar Anglia dorește stabilitate în zonă, felicitările adresate lui Cuza, care

este om cinstit și sincer, cu judecată sănătoasă și fermitate de caracter; a doua zi întrevvedere cu Alexandru Ioan Cuza, care nu se va supune nici unei influențe străine etc.

Starea de spirit a cercurilor largi ale populației ieșene și muntene în perioada imediat următoare Actului Unirii poate fi observată în nota din 4 februarie 1859 pentru Ministerul de Externe Britanic și în cea din 7 februarie seara. Și aici informațiile transmise sunt succinte: sunt arborate drapelul tricolor special pregătite, fanfară, sunt oameni cu torțe aprinse la locuința lui Cuza, este aclamată Unirea Principatelor, se aud urale, Cuza în balcon aclamă Unirea; manifestații la consulatul rus, francez, englez și locuințele lor: consulul rus la Iași, Popov, a salutat Unirea, s-a jucat Hora Unirii în curte, Theremin, consulul Prusiei, a aclamat în limba română „Trăiască Unirea Principatelor!”, Victor Place, consulul francez la Iași, a primit în salon 7 reprezentanți, ce a fost mai greu s-a îndeplinit. Urmează raportul din 6 februarie 1859, al lui R.G. Colquhoun pentru contele de Malmesbury, la fel de sintetic, dar bogat în detalii: în noaptea de 4 februarie un puternic detașament de dorobanți a fost trimis împotriva maselor de țărani trimise spre oraș de către emisarii partidului progresist sau național de pe moșiile a trei membri din familia Ghica, la Colentina sunt dezarmați, 25 polițiști sunt legați și duși în oraș, prințul Dimitrie Gica urmărește interese personale, în zorii zilei sunt prezenți 15 000 de participanți, mase de țărani, măcelari și tăbăcari de la Atelierele Tallon, cu topoare, cuțite, ciomege, până la urmă au rămas 2 000, deliberările s-au desfășurat fără nici o aparență de presiune din afară. În raportul din 11 februarie 1859, Iași, consulul englez pentru Henry Bulwer arată că

sfaturile lui Bulwer nu au avut influență asupra lui Cuza, moldovalahii vor merge la măsuri extreme cu Turcia dacă va încerca să-și impună autoritatea în Principate, că hotărârea Conferinței va avea o mare greutate, încredere în spiritul de justiție al Angliei. Telegrama din 27 februarie 1859 a lui Colquhoun pentru Henry Bulwer menționează sfatul diplomaților britanici: Cuza să rămână liniștit până la Conferință, consulii rus, francez, prusac și belgian sunt de părere că Alexandru Ioan Cuza este omul situației, dovadă o mulțime de cunoștințe în problemele politicii internaționale și ale administrației. Raportul din 11 noiembrie 1859 al consulului englez la București pentru Henry Bulwer accentuează că năzuința pentru Unirea completă nu și-a pierdut ardore, moldovenii se manifestă puternic pentru Unire. În raportul din 12 noiembrie 1859, consulul englez la București, contele de Malmesbury, arată că un mare număr de deputați sunt primiți la consulat, că s-a protestat împotriva evenimentelor din 5 februarie, că voturile au fost smulse sub amenințare, cei 44 membri ai partidului conservator nu au protestat, este prezentată furia populară, trei mase de țărani, tăbăcari, măcelari din mahalale, adunate pe trei înălțimi gata de acțiune, după luarea hotărârii în Cameră, au fost scoși din piețe, s-a creat o aparență că nu a existat presiune.

În concluzie, putem spune că rapoartele reprezentanților marilor puteri în consulatele de la Iași și București, din primul an al domniei lui Cuza, sunt extrem de importante pentru detaliile transmise ministerelor de externe din țările ale căror conducători trebuiau să ia decizii în legătură cu poziția lor față de evoluția situației politice din această parte a Europei.

Alexandru Ioan Cuza
(1820-1873)

Regina Victoria
(1819-1901)

Napoleon al III-lea
(1808-1873)

Alexandru al II-lea
(1818-1881)

Abdul Medjid I
(1823-1861)

Franzz Joseph
(1830-1916)

Camillo Cavour
(1810-1861)

Frederic Wilhelm IV

Contemporani ai lui Cuza:

urmărire din pagina 1

Într-un moment de profundă recunoaștere pentru cercetarea economică românească, lucrarea „Co-Evolution of Symbolic Species in the Financial Market. A Framework for Economic and Political Decision-Making” a primit Premiul Academiei Române „Petre S. Aurelian”, una dintre cele mai prestigioase distincții academice din domeniul științelor economice.

Premiul a fost decernat în cadrul ședinței solemne a Adunării Generale a Academiei Române, desfășurată la data de **10 decembrie 2025**, în Aula Academiei Române, marcând recunoașterea oficială a valorii științifice și a impactului internațional al acestei lucrări publicate la editura **Palgrave Macmillan (Springer)**.

Volumul este semnat de **Emil Dinga, Cristina Roxana Tănăsescu, Camelia Oprean-Stan, Vasile Brătian și Gabriela-Mariana Ionescu** și propune o abordare inovatoare asupra modului în care funcționează piețele financiare contemporane, plasându-le într-o relație de **co-evoluție** cu sistemele economice și politice ale societății moderne.

O nouă paradigmă de înțelegere a piețelor financiare

Lucrarea oferă o viziune sistemică asupra modelului evolutiv al piețelor financiare și asupra rolului acestora în cadrul mai larg al economiei politice. Analiza se concentrează pe procesul de **co-evoluție** dintre piețele financiare și societate, evidențiind modul în care conceptele fundamentale precum **creșterea economică, dezvoltarea, preferințele, informația și prețul** nu pot fi înțelese izolat, ci doar ca elemente ale unui mecanism dinamic și interdependent.

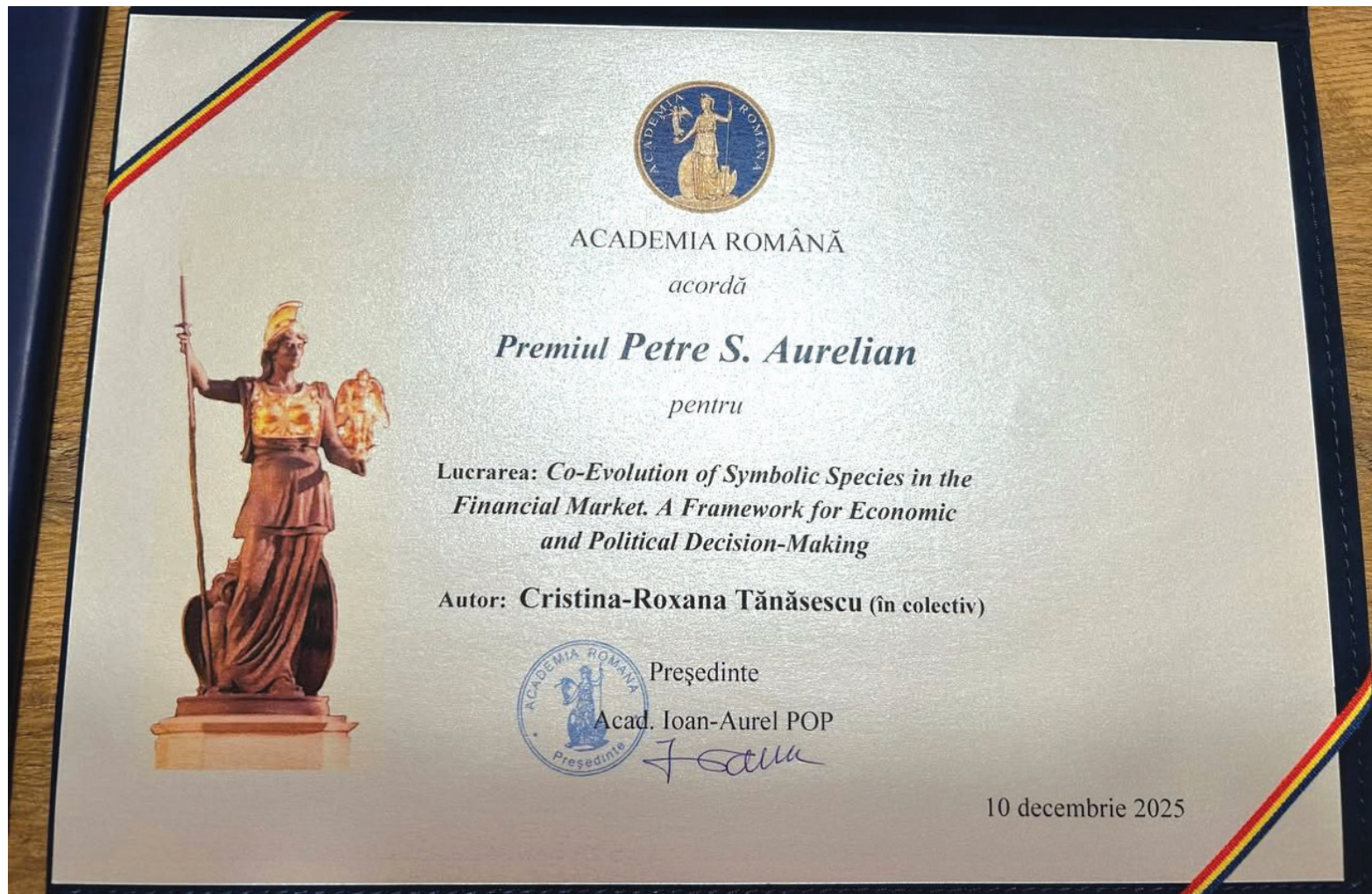
Un element de originalitate majoră al lucrării îl constituie introducerea conceptelor de **co-evoluție binomială și trinomială**, aplicate variabilelor specifice piețelor financiare, preferinței și prețului, analizate din perspectiva **utilității simbolice** și a structurilor logice de modelare economică.

Această abordare permite o înțelegere mult mai profundă a modului în care deciziile economice și politice sunt generate, transmise și stabilizate în cadrul sistemelor moderne, oferind un cadru analitic nou pentru interpretarea crizelor, a instabilităților și a transformărilor structurale ale economiei globale.

Dincolo de modelele economice tradiționale

Lucrarea propune, totodată, o **nouă metodologie de cercetare**, fundamentată pe o abordare logică a economiei, care depășește limitele analizelor istorice și empirice clasice. Această perspectivă inovatoare deschide direcții noi de cercetare și oferă instrumente conceptuale relevante nu doar pentru economiști, ci și pentru **decidenți politici, cercetători și specialiști în politici publice**.

Prin caracterul său interdisciplinar și prin rigoarea conceptuală, volumul se impune ca o **contribuție de referință** la literatura internațională de economie financiară, fiind destinat unui public larg format din studenți, cercetători și factori de decizie interesați de mecanismele profunde ale funcționării piețelor financiare contemporane.

Recunoaștere academică de cel mai înalt nivel

Premiul „Petre S. Aurelian”, acordat anual de Academia Română pentru lucrări cu valoare științifică excepțională, poartă numele uneia dintre personalitățile fondatoare ale economiei românești moderne - **academician, cercetător și vizionar al dezvoltării economice naționale**.

Acordarea acestui premiu confirmă impactul major al cercetării realizate de autorii volumului și poziționează lucrarea „Co-Evolution of Symbolic Species in the Financial Market” ca reper important în gândirea economică contemporană.

Cartea este disponibilă la nivel internațional prin platforma editurii Springer: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-31698-2>

Ceremonia oficială de decernare poate fi urmărită online: <https://www.youtube.com/live/SqdZrSNbNa8>

Euroeconomia XXI

Comitetul editorial

Dan POPESCU

Redactor șef coordonator

Nicolae EȘANU

Paula COTARCEA,
secretar general
de redacție

Consiliul științific

Prof. dr. Dan POPESCU
Prof. dr. Lucian BELAȘCU

Acad. prof. univ. dr. habilitat DHC Grigore BELOSTECINIC,
Republica Moldova
Conf. dr. Vasile BRĂTIAN
Paula COTARCEA

Prof. dr. Viorel CORNESCU

Prof. dr. Partenie DUMBRAVĂ

Conf. dr. Nicolae EȘANU

Prof. dr. Alexandra HOROBET

Prof. dr. Eugen IORDĂNESCU

Conf. dr. Paul LUCIAN

Prof. dr. Silvia MĂRGINEAN

Conf. dr. Virgil NICULA

Prof. dr. Iacob Petru PÂNTEA

Lector dr. Dan-Alexandru POPESCU

Conf. dr. Raluca SAVA

Conf. dr. Eduard STOICA
Prof. dr. Răzvan ȘERBU

Prof. dr. Cristina TĂNĂȘESCU

editori

GRUPUL DE PRESĂ ȘI EDITURĂ “CONTINENT” SRL
CAMERA DE COMERȚ, INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ A JUDEȚULUI SIBIU

ISSN 1841-0707
Tel. 0742.483813,
e-mail contisib@yahoo.com

Articolele apărute în revistă exprimă punctele de vedere ale autorilor, care pot fi diferite de cele ale redacției.